

यो दर्मनाः RV. 3,1,17.

— वि 1) *sich ausquartieren, sich fortbegeben*: स्वयं पुराद्यवात्सीयत् Bṛāg. P. 3, 2, 16. देहो इच्छितो विवसितुम् 31, 17. ब्रह्मचर्यम् *in die Lehre gehen* Kūāṇḍ. Up. 4, 4, 1. व्युषित *verreist, abwesend* Bṛāg. P. 4, 28, 20. 6, 11, 26. — 2) *zubringen, verleben*: अरण्ये ते विवत्स्यसि चतुर्दश समाः R. 2, 23, 28. 89, 1. 92, 1. तपत्या सद्धितं व्युषितं शाश्वतीः समाः MBh. 1, 6628. तां व्युषितां रात्रिम् 3, 3009. अन्यथा व्युषिताः (व्युषिताः ed. Bomb.) पूर्वम् 12, 4124. सा व्युष्टा रत्ननीं तत्र पितुर्वस्मिन् 3, 2721. — 3) *bewohnen*: इत्वाकुव्युषिता R. 6, 112, 50. — व्युषित = उषित H. an. 3, 253. Med. t. 96. व्युष्ट = उषित Traik. 3, 3, 102. Med. t. 28. = पयुषित H. an. 2, 99. — 4) *Āc. Ca. 11, 5, 1 ist st. वत्स्यतः zu lesen वत्स्यतः gegen die Ausg. und die Hdschr.* — Vgl. विवास. — caus. 1) *zum Hause —, zum Lande hinausjagen, verbannen* M. 8, 123. Jāñ. 1, 338. 2, 82. MBh. 1, 5675 (med.). 5917. पुत्रान्विवास्यतः pass. 2, 2610. 3, 8895. 5, 3440. R. 1, 1, 23. 2, 13, 6. 24, 4. 33, 10. 36, 28. 43, 3. 8. 48, 28. 58, 22. 61, 23. 84, 4. R. Gorā. 1, 1, 26. 2, 20, 27. 33, 11. Daṣar. 2, 21. Kathās. 4, 84. Bṛāg. P. 9, 11, 15. Brāt. 4, 35. *fortsenden, entsenden* MBh. 3, 8277. — 2) *(eine Zeit) mit Erzählungen —, mit Gesprächen zubringen*: रात्रिम् P. 3, 1, 26. Vārt. 8, Schol. — Vgl. विवासन, विवास्य.

— निर्वि *zubringen, verleben*: द्वादशेमानि वर्षाणि वने निर्व्युषितानि नः MBh. 5, 3424.

— सम् 1) *act. und med. sich beisammen aufhalten, zusammen wohnen, mit Jmd verkehren*: देवा अमीवास्ये संवसतः AV. 7, 79, 1. 80, 1. संवसनाः स्वसारः RV. 4, 6, 8. 9, 26, 4. आभिः प्रजाभिर्गृह संवसेय TBa. 1, 2, 1, 21. Ca. Br. 10, 2, 16. 13, 8, 1, 3. Lāṭj. 4, 4, 22. Nir. 4, 27. संवसरं संवत्स्यथ Praçnop. 1, 2. M. 9, 77. तत्र संवस्तुमर्हसि so v. a. *zusammenkommen* R. 5, 7, 27. तान्वशीकृत्य संवसेत् Kām. Nitis. 12, 40. Bṛāg. P. 3, 2, 8. 6, 4, 24. न संवसेत्पतितैः M. 4, 79. 246. Jāñ. 3, 210. MBh. 12, 470. R. 5, 88, 2. Bṛāg. P. 9, 14, 40. न च तैः सह संवसेत् Jāñ. 3, 15. 227. MBh. 4, 109. R. 3, 30, 13. Spr. 1037, v. l. mit acc. der Person M. 11, 190. Jāñ. 3, 299. — 2) *sich aufhalten, seinen Wohnsitz haben, leben*: तित्ति च ये चाधस्तात्संवसते MBh. 12, 11809. तथा संवसतस्तस्य मुनीनामाश्रमे सुखम् R. 3, 13, 28. स्वभूमौ नैव संवसेत् Verz. d. Oxf. H. 269, a, 38. — 3) *zubringen (eine Zeit)*: तां समुष्य निशा कृत्स्नां प्रभाति प्रत्यबुध्यत R. 3, 12, 1. वार्षिक्यं समुवास 7, 51, 2. क्षणमिव पुलिने यमस्वसुस्तो समुषितः — निशाम् Bṛāg. P. 3, 4, 27. — Vgl. संवसथ u. s. w. — caus. 1) *zusammen wohnen lassen, zusammenbringen*: (सोमम्) सं गोभिर्वीसयामसि RV. 9, 8, 5. प्रजा अग्रे संवासेय । आषाश पृथुभिः सह TBa. 1, 2, 1, 13. Lāṭj. 3, 6, 1. — 2) *beherbergen* MBh. 13, 7418.

— अधिसम् *sich beisammen aufhalten, zusammen wohnen*: तस्यां देवा अधि संवसत उत्तमे नाकं इह मादयताम् TS. 3, 5, 1, 1 = TBa. 3, 1, 1, 12.

— अभिसम् *sich vereinigen um*: अग्निं गुरुपतिमभि संवसताः TBa. 3, 7, 1, 4. स कृत्तिकाभिर्भिसंवसतः 1, 1, 1. Lāṭj. 2, 9, 1.

6. वस् (wohl = 5. वस्) *etwa Wohnplatz oder Ansässiger*: वसां (= वसतां प्राणिनाम् Sā.) राज्ञीने वसति जनानाम् *der Häuser (Angesessenen) Herrscher, der Leute Heimath* RV. 5, 2, 6. Es könnte auch वसं angenommen werden.

7. वस् (वस्ते), वसिष्ठ, वावसे (ववसे Padap.), वस्तोस् *den Angriff*

oder Lauf richten gegen, losstürmen auf: मध्ये वसिष्ठ तुविन्मणोर्वीः (nämlich दासस्य) *ziele mitten zwischen seine Schenkel* RV. 8, 59, 10. झावकिं वावसानस्य नर्तयन् *indem er den Schleuderstein des Angreifenden oder Zielenden schnellte* 1, 51, 3. रायः सूना सहसो वावसाना अति स्रसेम वृजने नाकः *dem Erwerb nachjagend* 6, 11, 6. रत्नो अग्निमश्रुषं तूर्वायाणं सिद्धो न दमे अयांसि वस्तेः *wehre dem gefräßigen Feuer, dass es nicht wie ein Löwe auf die Werke (d. h. Geräthe, Besitzthümer) im Hause sich stürze* 1, 174, 3.

— अनु *den Lauf richten nach*: सव्यामनु स्फिपयं वावासे वषा न दानो अस्य रोषति *er eilt nach der linken Seite (wo der Anrufende sich denkt): unsern Schmaus verschmähst er nicht* RV. 8, 4, 8.

8. वस्, वसैपति (स्नेहच्छेदापकरणेषु, स्नेहन v. l. st. स्नेहः अवहरण und उपकरण v. l. st. अपकरणः; वधे Vop.) Duātup. 33, 70.

— उद् *vgl. उद्वासन 2).*

— नि, निवासित *um's Leben gebracht* Spr. 2440, v. l.

— निम् *vgl. 1. निर्वीसन 2).*

— परि *rings abschneiden, ausschneiden*: यावदलोहितं तावत्परिवासय Ait. Br. 2, 14. औडम्बरीम् Ca. Br. 3, 6, 1, 6. यूपम् 4, 17. वपाम् 8, 2, 18. Kāṭj. Ca. 6, 1, 23. 6, 13. मूलतः शाखाम् Maṇḍh. zu VS. 1, 17. Schol. zu Kāṭj. Ca. 1, 3, 23. — Vgl. परिवासन.

— प्र *vgl. प्रवासन 2).*

9. वस्, वस्यति (स्तम्भे) Duātup. 26, 105.

वस *nom. act. von 5. वस् in डर्वस.*

वसति (von 5. वस्) f. Uṇādis. 4, 60. 1) *das Haltmachen für die Nacht, Uebernachten; das Verweilen, Aufenthalt; = वास, अवस्थान* Traik. 3, 3, 182. H. an. 3, 293. Med. t. 131. न कंचन वसतो प्रत्याचक्षीत Traik. Up. 3, 10, 1. Ca. Br. 14, 9, 1, 5. तिस्रः — मार्गे वसतीरुषिवा *drei Mal uebernachtend* Ragh. 7, 30. तस्य मार्गवशादेका बभूव वसतिर्यतः 15, 11. तवेह वसतिः कुतः *wie kannst du hier die Nacht über bleiben?* Sāh. D. 332, 10. यामीषीर्नृजता जनस्य वसतिर्यामे निषिद्धा यथा Spr. 1333. शर्वरीम् — तवाश्रमे । उषिताः स्नेहवसतिम् (उषिता स्मो ह व ed. Bomb.) R. 2, 54, 36. निवेशनानां क्षेत्राणां वसतीनां च दातारः MBh. 13, 1672. एकास्ते *das Wohnen an einsamem Orte* Spr. 2279. रम्यं कर्म्यतलं न किं वसतये 2589. Kathās. 113, 76. MBh. 3, 13282. अरण्ये 8, 4252. पितृमन्दिरे Spr. 5373. अद्याक्राता वसतिरमुनाप्याश्रमे Ca. 47. आवासे नैकस्मिन्वसतिश्चिरम् Mār. P. 28, 29. गर्भेषु Spr. 2734. चरिष्यसि — वनेषु वसतीः पुनः so v. a. *wohnen, sich aufhalten, leben* MBh. 3, 2044. यथा रघुपात्यरिभ्यो वसामि वसतो रिमाः 5, 2620. 3, 455. वमिवाज्ञातवसतिं चन्दो वसति वार्षिकीम् Hariv. 3371. उवास डुःखवसतिम् *ein Leben voller Leiden leben* MBh. 3, 16125. डुःखवसतिमिमो प्राप्तास्मि शाश्वतीम् 5, 7373. स पक्षे पक्षनाभस्य रोचयामास वसतिम् Hariv. 2927. गेलोक्^o adj. Pañ. 4, 8, 22. तत्र स्कन्दं नियतवसतिम् Megh. 44. वसतिं कर् *sich niederlassen*: चक्रे वसतिं रामगिर्याश्रमेषु 1. Rāga-Tar. 2, 166. कृतवसतिरमुष्मिन्नेव तस्थौ पुरे सः Kathās. 29, 194. कृतवसतयो यत्र धनिनः *wo reiche Leute wohnen* Spr. 770. Pañ. 4, 123, 16. यस्यास्तोपे कृतवसतयः — हेसाः Megh. 74. वसतिं यक्षं *dass. Kathās. 10, 1 (für die Nacht). 24, 107. वसतिं बन्धुं dass. Rāga-Tar. 2, 97. — 2) Nest* RV. 1, 25, 4. 33, 2. उते वर्षाश्चदस्तेरेपसन् 124, 12. 6, 64, 6. 3, 3. विप्रीना वसताविव 9, 62, 15. 10,